

Vappu • • • hiutaleita

Vappu kuuluu nykysuomalaiseen vuosikiertoon, niinkuin joulu ja juhannuskin. Juhannukseen verrattuna vappu on sikälä ikäänkuin paremmalla puolella, että se on nakutetusti samana päivänä. Etukäteen siis jokainen tietää, milloin vappu on, eri asia sitten, kuinka moni tietää jälkikäteen, joko se oli. Juhannuksesta ei selväkään aina ole etukäteen selvillä, milloin se on. Epäselvälle selväkin juhannus on epäselvä sekä etu- että jälkikäteen.

Nykysuomen sanakirjan mukaan vappu on työväen ja ylioppilaiden keväinen juhlapäivä. Totta toinen puoli. Vappu on suunnilleen yhtä kauan ollut molempien "ryhmien" juhlapäivä Suomessa. Kuulin kylläkin äskettäin täsmennettävän mainittua määritelmää näin: vasemmistolaisittain ajatteleva työväki viettää vappua jne. (aatteen ja työn juhlapäivänä tms. asialista) Tosiaan, vaikka omistaisimmekin sanan työväki tarkoittamaan yksinomaan sitä, tosin vaikeasti määriteltävissä olevaa, ihmisryhmää, jota se on yleistetty lehti- ja yleisessä puhkielessä tarkoittamaan, on tietysti syytä muistaa, että on sellaisiakin työläisiä, jotka eivät ajattele ns. vasemmistolaisesti eivätkä siis viettä vappua Internationalin merkeissä. Ja johtuen kai siitä, että suurinpiirtein kaikki nykyisin olemme työtätekeviä, on toisaalta myös kapitalisteja (=hyvin tienaavia, virkamiehiäkin, ylioppilaslakki päässä), jotka viettävät vappua työväen ja siinä hengessä omakin juhlapäivänään. M.o.t.

Johan meni asiaan!

Vaikka elintaso nouseekin ihan silmissä (harvan tosin huomautessa sitä omassa lompakossaan), lisääntyy työväki ihan silmissä, ja vaikka virkamiesten palkat eivät nousekaan muuta kuin vaalipuheissa, kasvaa ylioppilaiden joukko... Pistin kolme pistettä, koska ei voi sanoa "silmissä", koska silmä nykyisen pukeutumismuodin vallitessa ei huomaa yo.-lakittomia ylioppilaita muulloin kuin paperia kerättäessä ja vappuna paperia levitettäessä. Yo.-lakki on edelleen ei-suositeltava-pääkappale. (Olisikohan Saarimaa-vainaa sanonut pääkappale?)

Vaikka neiti Flora aniharvoin tulee edes käymään Suomessa, saati Oulussa Mirjan ja Vapun päivinä, molemmista on tullut Suomenmaassa juhlavuorokausi, joka omistetaan keväälle, vappuheilalle tai paremman puutteessa vatsanpalkvonnalle. Mainio (teko)syy. Ken ei halua muistella vappuna työtä ja palkkaa, kuten työväki, eikä voi juhlaa palkatonta työtä, kuten ylioppilaat, syyttää vapaapäivää, ei muistele, vaan maistele ja viettää Kevät- ja (tai) kevytmielisesti huonosti, paremmin tai hyvin (tarpeeton ylipyhyhtään) palkatun oman työnsä vappua.

Vappu on suuri rasitus ravintoloille, poliiseille ja naapureille. Kuten edelläolevasta on ilmennyt, on vappu rasitus myös joillekin vatsoille, päille ja kukkaroilta. Kun minä olin pieni poika, oli vappu rasitus myös talonmiehille ja puhtaanapitolaitokselle (olikohan se jo sellai-

nenkin?). Siihen aikaan sai vappuna heittää kadulle kaiken, mitä ei tarvinnut. (Nykyisin ei kukaan heitä mitään kadulle eikä puistoon, koska se on kielletty, koska ihmiset ovat käyneet kouluja ja sivistyneet ja koska niin ei saa tehdä Neuvostoliitossa.) Kun sai, heitettiin kansa. Vappuna hankittiin ylimääräistäkin heitettävää. Pusseihin ja taskuihin kerättiin reituskoneiden osittain kai teollisuusmaimestikin tallettamaa pyöreää ylijäämäpaperitavaraa, jota kutsuttiin nimellä — oottakaa nyt, kun en oikein muistakaan — konflikti tai kom-konfekti tai jotain muuta hienoa sinne päin. Sitä oli lysti (koska sanaa kiva ei tunnettu) heittää ihmisten päälle, huiskis vain. Istuttiin Soveliuksen aidan päällä ja ihmeteltiin "hilikun"-puolen vilskettä, kun oli niin mahdoton masti ihmisiä ja sotapojat, peejii-peeläiset, otti kiinni kenet vain sai. Mikä ettei vappuna. Ja vapunaamu(na) päivällä lauloi Pohjan Laulu, joka siis oli silloin kymmeniä vuosia sitten, vaikka — mirabile dictu! — onkin vasta parikymmenvuotias nyt. Nokelan opettaja johti, että leivoset ilmassa leikkiä löi. Airaksen setä eli Herra Airas saattoi yllättää lapsenmielisen pistämällä tungoksessa salaa taskuun paperisen hilkun setelin (se on 25 p, että's tiätte), jolla tuskin raskin ostaa mitään. Jäätelönmyyjätkin ovat vasta myöhemmän sivistyskauden tuote.

Lapsuuden vappu oli aina aurinkoinen. Vasta myöhemmin

tuli Oulunkin vappuun "Vakravit fliigor/ maahan lankeaa". Romantiikkaa oli kyllä siinäkin.

Tällä vakavamielisellä tarinalla tarkoitin sanoa, että Oulussa pitäisi "tehdä" Turun tavalla nykyaikaist kansatiedettä, ryhtyä keräämään tietoa Oulun vapun viettotavoista, "Första maj-ratsastuksesta", josta Simmilän Kalle-setä usein kirjoitti, ja muustakin kapitalistisesta ja sosialistisesta vappuperinteestä. Heureka! Minäpä lähetän tämän Oulu-seuran Vanha Oulu-jaostoon.

Pauu